Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

26 ianuarie 2017 [1]

„Recurs — Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (Feader) — Cheltuieli excluse de la finanțarea de către Uniunea Europeană — Regulamentele (CE) nr. 1698/2005, (CE) nr. 1975/2006 și (CE) nr. 796/2004 — Măsuri de sprijin pentru dezvoltarea rurală — Zone cu handicap natural — Controale la fața locului — Coeficient de densitate a animalelor — Numărarea animalelor”

În cauza C-373/15 P

având ca obiect un recurs în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 15 iulie 2015,

Republica Franceză, reprezentată inițial de F. Alabrune, de G. de Bergues, de D. Colas și de C. Candat și ulterior de G. de Bergues, de D. Colas, de F. Fize și de A. Daly, în calitate de agenți,

recurentă,

susținută de:

Regatul Spaniei, reprezentat de M.-A. Sampol Pucurull, în calitate de agent,

intervenient în recurs,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de D. Bianchi și de G. von Rintelen, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (camera a opta),

compusă din domnul M. Vilaras (raportor), președinte de cameră, domnii J. Malenovský și M. Safjan, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

1 — * Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Republica Franceză solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 30 aprilie 2015, Franța/Comisia (T-259/13, nepublicată, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2015:250), prin care acesta a respins acțiunea având ca obiect anularea parțială a Deciziei de punere în aplicare 2013/123/UE a Comisiei din 26 februarie 2013 de excludere de la finanțarea de către Uniunea Europeană a anumitor cheltuieli contractate de statele membre în cadrul secțiunii „Garantare” a Fondului european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și în cadrul Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) (JO 2013, L 67, p. 20, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (CE) nr. 1698/2005

2 Articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) (JO 2005, L 277, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 66, p. 101) prevede:

„Sprijinul în favoarea dezvoltării rurale contribuie la realizarea următoarelor obiective:

[…]

(b) ameliorarea mediului și a spațiului rural, prin sprijinirea gestionării terenurilor;”

3 În titlul IV din Regulamentul nr. 1698/2005, intitulat „Ajutor pentru dezvoltare rurală”, capitolul I din acesta privind „Axele” prezintă în fiecare dintre cele patru secțiuni componente diferitele domenii de intervenție și măsurile care pot fi utilizate. Secțiunea 2 a capitolului I, intitulată „Axa 2 Ameliorarea mediului și a spațiului rural”, cuprinde în special articolul 36, care prevede la litera (a) punctele (i) și (ii):

„Ajutorul prevăzut în prezenta secțiune se referă la:

(a) măsurile axate pe utilizarea durabilă a terenurilor agricole, grație:
   (i) plăților destinate agricultorilor din zonele montane care urmăresc să compenseze handicapurile naturale;
   (ii) plăților destinate agricultorilor din zonele care prezintă handicapuri, altele decât zonele montane.”

4 Articolul 37 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1698/2005 are următorul cuprins:

„(1) Plățile prevăzute la articolul 36 litera (a) punctele (i) și (ii) se acordă anual pe hectar de suprafață agricolă utilă […] în sensul Deciziei 2000/115/CE a Comisiei din 24 noiembrie 1999 privind definițiile caracteristicilor, lista produselor agricole, excepțiile de la definiții, precum și regiunile sau districtele care au legătură cu anchetele privind structura exploatațiilor agricole [(JO 2000, L 38, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 30, p. 311)].

Acestea sunt destinate să compenseze costurile suplimentare suportate de către agricultori, precum și pierderea de venituri generată de handicapul zonei în cauză pentru producția agricolă.

(2) Plățile se acordă exploatanților care se angajează să își desfășoare activitatea agricolă în zonele delimitate în conformitate cu articolul 50 alineatele (2) și (3) în cursul unei perioade de minimum cinci ani de la prima plată.”

5 Articolul 71 din Regulamentul nr. 1698/2005, intitulat „Eligibilitatea cheltuielilor”, prevede la alineatul (2):

„Cheltuielile sunt eligibile pentru contribuția FEADR numai în cazul în care sunt efectuate pentru operațiuni decise de autoritatea de gestionare a programului în cauză sau sub responsabilitatea acesteia, conform criteriilor de selecție stabilite de organul competent.”

Regulamentul (CE) nr. 1975/2006

6 Articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1975/2006 al Comisiei din 7 decembrie 2006 privind normele de aplicare a Regulamentului nr. 1698/2005 în ceea ce privește punerea în aplicare a procedurilor de control și a eco-condiționalității în ceea ce privește măsurile de sprijin pentru dezvoltarea rurală (JO 2006, L 368, p. 74, Ediție specială, 03/vol. 80, p. 192), intitulat „Principii generale de control”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale ale prezentului regulament, statele membre se asigură că toate criteriile de eligibilitate prevăzute de legislația [Uniunii] sau națională sau de programele de dezvoltare rurală pot fi controlate prin intermediul unui set de indicatori verificabili care urmează să fie stabiliți de către statele membre.

(2) În măsura în care acest lucru este posibil, controalele la fața locului prevăzute la articolele 12, 20 și 27, precum și alte controale prevăzute de reglementările [Uniunii] privind subvențiile agricole se efectuează simultan.”

7 Din articolele 6 și 8 din Regulamentul nr. 1975/2006 rezultă, pe de o parte, că titlul I din acest regulament se aplică ajutoarelor acordate în temeiul articolului 36 din Regulamentul nr. 1698/2005, dintre care cele care se bazează pe dimensiunea suprafeței declarate sunt denumite „măsuri «pe suprafață»”. Pe de altă parte, aceste articole prevăd că mai multe dispoziții din Regulamentul (CE) nr. 796/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a eco-condiționării, a modulării și a sistemului integrat de gestionare și control, prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori (JO 2004, L 141, p. 18, Ediție specială, 03/vol. 56, p. 210), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 972/2007 al Comisiei din 20 august 2007 (JO 2007, L 216, p. 3) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 796/2004”), se aplică *mutatis mutandis* în sensul titlului I menționat.

8 Articolul 10 alineatele (1)-(4) din Regulamentul nr. 1975/2006 prevede:

„(1) Cererile de ajutor și cererile de plată se verifică astfel încât să se asigure verificarea eficientă a respectării condițiilor de acordare a ajutorului.

(2) Statele membre stabilesc metodele și mijloacele adecvate de verificare a condițiilor de acordare a ajutorului, pentru fiecare măsură de ajutor.

(3) Statele membre utilizează sistemul integrat de gestionare și control […]

(4) Criteriile de eligibilitate se verifică prin controale administrative și prin controale la fața locului.”

9 Articolul 12 din acest regulament, intitulat „Controale la fața locului”, prevede la alineatul (2):

„Dispozițiile articolului 26 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (CE) nr. 796/2004 se aplică controalelor la fața locului prevăzute la prezentul articol.”

10 Potrivit articolului 14 din regulamentul menționat, intitulat „Principii generale privind controalele la fața locului”:

„(1) Controalele la fața locului se repartizează pe an în funcție de o analiză a riscurilor prezentate de diferitele angajamente asumate în temeiul fiecărei măsuri de dezvoltare rurală.

(2) Controalele vizează totalitatea angajamentelor și obligațiilor unui beneficiar care pot fi controlate în momentul vizitei.”

11 Articolul 15 din Regulamentul nr. 1975/2006, intitulat „Elemente ale controalelor la fața locului și determinarea suprafețelor”, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) În ceea ce privește controalele măsurilor pe suprafață, controalele la fața locului se efectuează în conformitate cu articolele 29, 30 și 32 din Regulamentul (CE) nr. 796/2004.

[…]

(3) În ceea ce privește controalele asupra măsurilor pe număr de animale, controalele la fața locului se efectuează în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul (CE) nr. 796/2004.”

Regulamentul nr. 796/2004

12 Partea II din Regulamentul nr. 796/2004 privind sistemul integrat de gestionare și control cuprinde titlul III referitor la controale. Capitolul II din acest titlu, intitulat „Controalele privind criteriile de eligibilitate”, cuprinde secțiunea II, care vizează controalele la fața locului. Această secțiune este împărțită în mai multe subsecțiuni, dintre care în special subsecțiunea I, intitulată „Dispoziții comune”, care cuprinde articolele 25-28 din acest regulament, subsecțiunea II, intitulată „Controalele la fața locului legate de cererile unice privind schemele de ajutor pe suprafață”, care cuprinde articolele 29-33 din regulamentul menționat, și subsecțiunea III, intitulată „Controalele la fața locului privind cererile de ajutor pe cap de animal”, care cuprinde articolele 34-39 din acest regulament.

13 Articolele 29, 30 și 32 din Regulamentul nr. 796/2004, aplicabile ajutoarelor destinate ameliorării mediului și a spațiului rural, potrivit articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, stabilesc modalitățile pentru controalele la fața locului și pentru determinarea suprafețelor pentru măsurile „pe suprafață”.

14 Articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004 prevede:

„(1) Controalele la fața locului vizează toate animalele pentru care au fost depuse cereri de ajutor în cadrul schemelor ce urmează să fie controlate și, în ceea ce privește schemele de ajutor pentru bovine, bovinele care nu fac obiectul cererilor de ajutor.

(2) Controalele la fața locului conțin în special:

(a) verificări menite să determine [dacă] numărul de animale prezente în exploatație pentru care s-au depus cereri de ajutor și numărul de bovine care nu fac obiectul unei cereri de ajutor corespund cu numărul de animale înscrise în registre și, în cazul bovinelor, cu numărul de animale înregistrate în baza de date electronică;

[…]”

Regulamentul (CE) nr. 885/2006

15 Articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 885/2006 al Comisiei din 21 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 al Consiliului în ceea ce privește autorizarea agențiilor de plăți și a altor entități, precum și lichidarea conturilor FEGA și FEADR (JO 2006, L 171, p. 90, Ediție specială, 14/vol. 2, p. 37) prevede:

„Statul membru informează Comisia despre măsurile corective pe care le adoptă în scopul de a asigura respectarea normelor comunitare, precizând data efectivă a punerii lor în aplicare.

După examinarea oricărui raport întocmit eventual de către organul de conciliere în conformitate cu capitolul 3 din prezentul regulament, Comisia adoptă, după caz, una sau mai multe decizii în temeiul articolului 31 din Regulamentul [(CE) nr.] 1290/2005 [al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO 2005, L 209, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 193)] pentru a exclude de la finanțarea comunitară cheltuielile afectate de nerespectarea normelor comunitare până când statul membru pune efectiv în aplicare măsurile corective.

În momentul evaluării cheltuielilor care trebuie excluse de la finanțarea comunitară, Comisia poate lua în considerare orice informație transmisă de către statul membru după expirarea perioadei prevăzute la alineatul (2), în cazul în care aceasta este necesară pentru o mai bună estimare a prejudiciului financiar cauzat bugetului comunitar, cu condiția ca întârzierea în transmiterea informațiilor menționate să se justifice prin circumstanțe excepționale.”

Dreptul francez

16 Circulara DGPAAT/SDEA/C2008-3016 din 5 septembrie 2008 prezintă condițiile de reglementare pentru indemnizațiile compensatorii în cazul handicapurilor naturale (denumite în continuare „ICHN”) pentru exercițiul financiar 2008 (denumită în continuare „circulara ICHN”).

17 Punctul 7.2 din această circulară, intitulat „Controalele la fața locului”, prevede că aceste controale prezintă trei componente, prima privind caracterul real al suprafeței care a făcut obiectul unei cereri de ajutor ICHN, cea de a doua privind angajamentele beneficiarului ajutorului, altele decât suprafața, iar cea de a treia privind declarația electronică. Punctul 7.2 precizează că, în cadrul controlului la fața locului a angajamentelor, altele decât cele privind suprafața, este necesar să se procedeze în special la numărarea animalelor. În aplicarea sistemului integrat de gestionare și de control al ajutoarelor, bovinele sunt controlate sub aspectul ajutoarelor pe cap de animal, nefiind controlate în mod specific pentru ICHN. Ovinele utilizate pentru calcularea încărcării sunt cele declarate pentru prima acordată pentru femelele din specia ovină, pe baza unei cereri având acest obiect, care a fost depusă în anul depunerii dosarului ICHN. Pentru noii solicitanți, ovinele utilizate sunt controlate prin numărarea animalelor prezente în ziua controlului.

Istoricul litigiului

18 Istoricul litigiului și conținutul deciziei în litigiu sunt expuse la punctele 24-39 din hotărârea atacată. În măsura necesară prezentei proceduri, acestea pot fi rezumate după cum urmează:

19 În temeiul articolului 36 litera (a) punctele (i) și (ii) din Regulamentul nr. 1698/2005, autoritățile franceze au adoptat un program hexagonal de dezvoltare rurală pentru perioada 2007-2013 care prevede în special acordarea de ICHN agricultorilor situați în zonele cu handicapuri naturale. Acest program a fost aprobat prin Decizia C(2007) 3446 final a Comisiei din 19 iulie 2007. Acesta prevede

astfel că plata indemnizațiilor pentru suprafețele furajere către agricultorii aflați în zonele cu handicapuri naturale este condiționată de respectarea de către aceștia a criteriului încărcării. Acest criteriu, exprimat în unități de animale pe hectar (denumit în continuare „LU”), permite încadrarea densității animalelor prezente pe suprafețele furajere astfel încât să se evite fenomenele de subpășunat sau de pășunat excesiv. Încărcarea se stabilește la nivel de departament și este delimitată de praguri definite pe zonă sau pe subzonă.

20 După finalizarea controalelor cu privire la cheltuielile efectuate în Franța cu titlu de măsuri de dezvoltare rurală, prin decizia în litigiu, Comisia a exclus de la finanțarea de către Uniune anumite cheltuieli declarate de acest stat membru, din cauza, în special, a deficiențelor privind controalele la fața locului pentru sumele de 21 056 869,75 euro și de 7 898 813,60 euro, considerând că era vorba despre vulnerabilitatea unui control-cheie, cu privire la care era prevăzută o corecție forfetară de 5 %.

21 Din ansamblul procedurii administrative reiese că Comisia și-a întemeiat corecția financiară aplicată cheltuielilor efectuate cu titlu de măsuri de dezvoltare rurală pe faptul că auditul organizat de serviciile sale a evidențiat insuficiențe în materie de control cu privire la densitatea animalelor, denumită și „cotă de încărcare”, în „sectoarele” bovin și ovin, care ar fi trebuit să fie verificată la fața locului. Or, serviciile Comisiei au constatat că această cotă de încărcare nu era supusă verificării cu ocazia controalelor la fața locului, ceea ce constituia un caz de nerespectare a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

22 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 7 mai 2013, Republica Franceză a formulat o acțiune având ca obiect anularea în parte a deciziei în litigiu.

23 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 30 octombrie 2013, Regatul Spaniei a formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Republicii Franceze. Prin Ordonanța din 2 decembrie 2013, președintele Camerei a noua a Tribunalului a admis această intervenție.

24 În susținerea acțiunii formulate, Republica Franceză a invocat trei motive. Primul motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatele (2) și (4), precum și a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006. Al doilea motiv se referea la încălcarea articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1082/2003 al Comisiei din 23 iunie 2003 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1760/2000 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele minime care trebuie efectuate în cadrul sistemului de identificare și de înregistrare a bovinelor (JO 2003, L 156, p. 9, Ediție specială, 03/vol. 47, p. 242) și a articolului 26 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 796/2004. În sfârșit, al treilea motiv, invocat cu titlu subsidiar, era întemeiat pe o aplicare extensivă nelegală de către Comisie a corecției forfetare în cazul exploatațiilor de ovine neeligibile pentru prima acordată femelelor din specia ovine și exploatațiilor de bovine controlate în cadrul identificării bovine sau al primelor pentru bovine.

25 La punctele 59-63 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că cele două aspecte ale primului motiv trebuie analizate împreună, cu motivarea că ambele vizau să se constate că a existat o încălcare din partea Comisiei a articolului 10 alineatele (2) și (4), precum și a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006. În acest scop, Tribunalul a examinat dacă aceste dispoziții obligau Republica Franceză să numere animalele cu ocazia controalelor la fața locului sau dacă controalele administrative implementate cu privire la o bază de date, pentru stabilirea căreia au fost efectuate controale la fața locului, constituiau metode și mijloace adecvate pentru verificarea condițiile de acordare a ajutorului.

26 La punctele 64-69 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, din articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006, nu reiese în mod expres că statele membre au obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului. Cu toate acestea, Tribunalul a considerat că, în temeiul acestor articole și al articolului 35 din Regulamentul nr. 796/2004 care prevăd controale la fața locului, statele membre dispun de o marjă de apreciere limitată în ceea ce privește metodele și mijloacele adecvate pentru verificarea condițiilor de acordare a ajutorului.

27 În continuarea raționamentului, la punctul 70 din hotărârea menționată, Tribunalul a subliniat că nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1975/2006 nu poate fi interpretată în sensul că, în ipoteza în care se realizează controale administrative prin utilizarea informațiilor extrase dintr-o bază de dată fiabilă, autorităților naționale le este permis să nu procedeze la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului. În opinia sa, o astfel de interpretare încalcă obiectivul controalelor la fața locului, ce constă în special în verificarea conformității informațiilor conținute în bazele de date stabilite de statele membre, în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și cu articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004.

28 La punctul 71 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat, în consecință, că în mod întemeiat Comisia a apreciat că articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 obligau să fie realizată o numărare a animalelor cu ocazia controalelor la fața locului, efectuate în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și cu articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004.

29 În continuare, la punctele 73-82 din hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat argumentele Republicii Franceze, întemeiate pe conformitatea controalelor implementate de autoritățile naționale cu prevederile Regulamentului nr. 1975/2006.

30 Astfel, la punctele 73-76 din această hotărâre, Tribunalul a înlăturat argumentul referitor la faptul că existența controalelor la fața locului efectuate în scopul stabilirii bazelor de date scutea autoritățile franceze de efectuarea de controale la fața locului ulterioare, în temeiul articolului 12 și următoarelor din Regulamentul nr. 1975/2006. În opinia sa, argumentele Republicii Franceze privind fiabilitatea bazei de date naționale nu erau pertinente în această privință. Pe de o parte, Tribunalul a apreciat că regulile în materie de gestionare și de control prevăzute de acest regulament constituiau măsuri specifice în aceste domenii. Pe de altă parte, a considerat că verificările desfășurate pentru stabilirea acestei baze de date nu puteau fi considerate ca fiind controale la fața locului în sensul regulamentului menționat, aceste verificări nefiind destinate evaluării condițiilor speciale ale măsurilor de sprijin pentru dezvoltarea rurală, ci controlării ansamblului animalelor dintr-o exploatație pentru care identificarea bovină este prevăzută, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1760/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iulie 2000 de stabilire a unui sistem de identificare și înregistrare a bovinelor și privind etichetarea cărnii de vită și mânzat și a produselor din carne de vită și mânzat și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 820/97 al Consiliului (JO 2000, L 204, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 34, p. 186).

31 La punctul 81 din hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat argumentul potrivit căruia interpretarea Comisiei ar fi contrară caracterului de continuitate a criteriului cotei de încărcare. Potrivit acestuia, dacă numărul de LU cerut trebuie să fie prezent pe o exploatație pe întreaga durată a anului de referință, aceasta nu presupune însă că aceste controale la fața locului, prevăzute de Regulamentul nr. 1975/2006, nu trebuie să fie efectuate. Tribunalul a arătat că obiectivul acestor controale este de a verifica dacă informațiile conținute în bazele de date care sunt folosite pentru efectuarea controalelor administrative sunt corecte și dacă aceste baze sunt exacte. El a arătat astfel, la punctul 82 din aceeași hotărâre, că numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului permitea efectuarea verificărilor impuse în temeiul Regulamentului nr. 1975/2006 și asigurarea conformității bazelor de date pentru a calcula cota de încărcare, chiar dacă aceasta nu permitea să se țină seama nici de parametrul referitor la intervalul de prezență a animalelor pe o exploatație, nici, de o manieră precisă, de cel referitor la vârsta bovinelor.

32 La punctele 84-89 din hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat al doilea motiv al acțiunii.

33 La punctele 92-110 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis primul aspect al celui de al treilea motiv, potrivit căruia aplicarea corecției forfetare în cazul ovinelor care nu sunt eligibile pentru primele la ovine era neîntemeiată, în măsura în care pretinsele insuficiențe ale sistemului de control la fața locului nu se refereau decât la ovinele care făcuseră obiectul unei cereri de acordare a primei la ovine.

34 La punctele 111-114 din hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat al doilea aspect al celui de al treilea motiv.

35 În consecință, Tribunalul a anulat în parte decizia în litigiu în măsura în care aceasta a aplicat o corecție financiară cu privire la măsurile de sprijin pentru dezvoltarea rurală pentru ovinele care nu au făcut obiectul unor cereri pentru acordarea de prime la ovine pentru exercițiile financiare 2008 și 2009 și a respins acțiunea cu privire la celelalte motive.

Concluziile părților în fața Curții

36 Republica Franceză solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta s-a respins primul motiv de anulare îndreptat împotriva deciziei în litigiu;

— soluționarea definitivă a litigiului prin anularea deciziei în litigiu, în măsura în care aceasta exclude anumite cheltuieli efectuate de recurentă referitoare la axa 2 din programul hexagonal de dezvoltare rurală, pentru exercițiile financiare 2008 și 2009, sau trimiterea cauzei Tribunalului pentru a se pronunța asupra litigiului și

— soluționarea odată cu fondul a cererilor privind cheltuielile de judecată.

37 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului ca fiind în parte inadmisibil sau, cel puțin, respingerea ca nefondat și

— obligarea Republicii Franceze la plata cheltuielilor de judecată.

38 Regatul Spaniei solicită Curții admiterea recursului.

Cu privire la recurs

39 În susținerea recursului, Republica Franceză invocă trei motive.

40 În primul rând, susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când nu a invocat din oficiu motivul întemeiat pe încălcarea de către Comisie a normelor fundamentale de procedură prin omisiunea de a adopta decizia în litigiu într-un termen rezonabil. În al doilea rând, cu titlu subsidiar, ea arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că Comisia nu a încălcat articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006, prin impunerea obligației de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului. În al treilea rând, susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că verificările la fața locului realizate în cadrul gestionării identificării bovine sau al primelor la ovine nu reprezentau controale la fața locului în sensul Regulamentului nr. 1975/2006.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

41 Prin intermediul primului motiv, Republica Franceză, susținută de Regatul Spaniei, arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când nu a invocat din oficiu motivul întemeiat pe încălcarea de către Comisie a normelor fundamentale de procedură, întrucât aceasta din urmă nu a adoptat, în opinia sa, decizia în litigiu într-un termen rezonabil. În această privință, ea reamintește că Curtea a statuat deja în hotărârea sa din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia (C-192/13 P, EU:C:2014:2156), că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că Comisia nu era obligată să respecte niciun termen legal la adoptarea deciziilor privind corecția financiară. Republica Franceză apreciază că a permite Comisiei să adopte astfel de decizii în afara oricărui termen ar contraveni nu numai principiului general al bunei administrări, dar și principiului cooperării loiale între părți, în măsura în care statelor membre le revine obligația de a respecta termene stricte.

42 În opinia acesteia, articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 885/2006 obligă în mod necesar Comisia să se pronunțe într-un termen rezonabil după elaborarea raportului organului de conciliere.

43 Ea apreciază că, pentru a respecta un termen rezonabil, Comisia ar trebui să adopte o decizie de lichidare într-un termen de maximum șase luni calculat de la data finalizării procedurii de conciliere.

44 Comisia contestă argumentația Republicii Franceze.

Aprecierea Curții

45 Republica Franceză se referă în special la hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia (C-192/13 P, EU:C:2014:2156), în susținerea aprecierii că Tribunalul ar fi trebuit să ridice din oficiu motivul întemeiat pe încălcarea normelor fundamentale de procedură, cu motivarea că Comisia nu ar fi adoptat decizia în litigiu într-un termen rezonabil.

46 Desigur, potrivit jurisprudenței Curții, nerespectarea normelor de procedură referitoare la adoptarea unui act cauzator de prejudicii, precum faptul că Comisia nu a adoptat o decizie în termenul stabilit de legiuitorul Uniunii, constituie o încălcare a unor norme fundamentale de procedură, care trebuie invocată din oficiu de instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 103, precum și Hotărârea din 24 iunie 2015, Germania/Comisia, C-549/12 P și C-54/13 P, EU:C:2015:412, punctul 92).

47 Cu toate acestea, se impune să se constate că, în speță, reglementarea Uniunii în materie de lichidare a fondurilor agricole, în special articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 885/2006, nu stabilește un termen în care Comisia trebuie să adopte o decizie care să închidă procedura de lichidare a conturilor, astfel încât jurisprudența citată la punctul 45 din prezenta hotărâre nu poate fi aplicată.

48 Rezultă că, în speță, Tribunalul nu trebuia să ridice din oficiu motivul întemeiat pe încălcarea normelor fundamentale de procedură.

49 Prin urmare, primul motiv de recurs trebuie înlăturat.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părților

50 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Republica Franceză susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că Comisia nu a încălcat articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 prin impunerea obligației de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului.

51 În primul rând, ea apreciază că Tribunalul a denaturat argumentația sa atunci când a considerat că recurenta a susținut că articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 nu impuneau obligația de a se efectua controale la fața locului, în timp ce aceasta considera că dispozițiile respective nu impuneau obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia unor astfel de controale. Arată că Circulara ICHN prevede că autoritățile franceze efectuează controale la fața locului și că, în cadrul procedurii de lichidare, Comisia nu a contestat că astfel de controale au fost efectuate. În plus, ea susține că nu a pretins, contrar constatării expuse la punctul 62 din hotărârea atacată, că numărarea animalelor la fața locului ar fi devenit superfluă din cauza caracterului complet al controalelor administrative.

52 În al doilea rând, Republica Franceză susține că, la punctele 65-71 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit mai multe erori de drept. În primul rând, acesta ar fi denaturat conținutul deciziei în litigiu, prin substituirea motivării Comisiei cu propria motivare. Astfel, din această decizie nu ar reieși că Comisia ar fi considerat că modalitățile de control implementate de autoritățile franceze erau guvernate de articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și de articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004. Apoi, Tribunalul ar fi interpretat și aplicat în mod greșit articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004, atunci când a considerat că sistemul de control întemeiat pe ICHN trebuia să respecte modalitățile de control prevăzute de aceste dispoziții, care se aplică controlului asupra măsurilor „pe număr de animale”, iar nu și controlului asupra măsurilor „pe suprafață”. Or, articolul 37 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1698/2005 și anexa la acest regulament ar prevedea că ICHN sunt măsuri „pe suprafață”, în sensul articolului 6 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1975/2006.

53 În consecință, obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului pentru a verifica criteriul densității animalelor nu ar putea decurge din articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și din articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004.

54 În al treilea rând, Republica Franceză susține că, la punctele 66 și 69-71 din hotărârea atacată, Tribunalul nu a răspuns corespunzător cerințelor legale, atunci când a statuat că realizarea de controale administrative fundamentate pe baze de date fiabile nu scutea statele membre de obligația de a realiza controale la fața locului și, în special, de obligația de a proceda atunci la numărarea animalelor cu ocazia unor astfel de controale pentru a verifica criteriul densității animalelor. Potrivit recurentei, articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, pe care se întemeiază decizia în litigiu și pe care Tribunalul nu l-a examinat, prevede că un control la fața locului vizează ansamblul angajamentelor care pot fi controlate la momentul vizitei. Or, numărarea animalelor cu ocazia unei vizite nu ar permite verificarea respectării acestui criteriu care este exprimat în LU, depinde de vârsta animalelor și impune respectarea de praguri medii pe parcursul unui an.

55 Republica Franceză susține că legalitatea deciziei în litigiu depindea în plus de stabilirea faptului dacă autoritățile franceze au încălcat articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, care prevede că statele membre stabilesc metodele și mijloacele adecvate pentru verificarea condițiilor de acordare pentru fiecare măsură de ajutor. Baza de date utilizată pentru a calcula cota de încărcare ar prezenta garanții suficiente de fiabilitate pentru a concluziona că utilizarea datelor care sunt astfel furnizate constituie un mijloc adecvat pentru verificarea condițiilor de acordare a ICHN. În consecință, Tribunalul ar fi trebuit să considere că, în sensul articolului 10 alineatul (2) menționat,

aceste modalități de control permiteau asigurarea de o manieră adecvată a verificării condițiilor de acordare a ICHN, criteriul încărcării nefiind, în plus, un angajament care să poată fi controlat printr-o numărare a animalelor la momentul vizitei.

56 Comisia contestă argumentația Republicii Franceze.

Aprecierea Curții

57 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că Republica Franceză contestă în esență existența unei obligații de numărare a animalelor cu ocazia controalelor la fața locului cu privire la ICHN. Or, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 27 și 28 din prezenta hotărâre, Tribunalul a apreciat că o astfel de obligație decurge în special din aplicarea articolului 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006 și a articolului 35 din Regulamentul nr. 796/2004, o parte din argumentația Republicii Franceze fiind îndreptată în mod specific împotriva acestui motiv al hotărârii atacate.

58 În primul rând, trebuie amintit că, la punctele 59-82 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat împreună cele două aspecte ale primul motiv al acțiunii în anulare, în scopul de a determina dacă dispozițiile Regulamentului nr. 1975/2006, îndeosebi articolul 10 și următoarele din acesta, impuneau obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului.

59 La punctul 64 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că „articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 nu prevăd în mod expres obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului”. În schimb, la punctele 65-67 din această hotărâre, Tribunalul a constatat că aceste articole și articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004 limitează marja de apreciere a statelor membre în ceea ce privește metodele și mijloacele de control la fața locului al condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească beneficiarii ajutoarelor, precum și cu privire la modalitățile de punere în aplicare a acestora.

60 La punctul 70 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1975/2006 nu poate fi interpretată în sensul că autorizează autoritățile naționale să nu recurgă, în anumite cazuri, la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului. Obligația de numărare a animalelor ar decurge din aplicarea, în cazul controlului asupra ICHN, a dispozițiilor articolului 35 din Regulamentul nr. 796/2004 ca efect al trimiterii realizate în acest sens la articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1975/2006, în scopul, în special, de a verifica „conformitatea informațiilor cuprinse în bazele de date ulterior stabilirii acestora de către statul membru”.

61 În consecință, Tribunalul a considerat, la punctul 71 din hotărârea atacată, că în mod întemeiat Comisia a apreciat că articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 impuneau obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului.

62 În al doilea rând, trebuie constatat că articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 prevede că statele membre stabilesc metodele și mijloacele adecvate pentru verificarea condițiilor de acordare a ajutorului pentru fiecare măsură de ajutor. Alineatul (4) al acestui articol limitează puterea acestora în această privință, prevăzând că „criteriile de eligibilitate se verifică prin controale administrative și prin controale la fața locului”.

63 Din aceasta rezultă că statele membre sunt obligate să organizeze controale la fața locului în scopul de a verifica dacă beneficiarii ajutoarelor în cauză îndeplinesc condițiile de acordare prevăzute de reglementarea Uniunii și de reglementarea națională, pe care trebuie să le respecte aceste măsuri de sprijin pentru dezvoltarea rurală.

64 Or, printre principiile generale care guvernează controalele la fața locului stabilite prin Regulamentul nr. 1975/2006 se numără și cel înscris la articolul 14 alineatul (2) din respectivul regulament, potrivit căruia controalele vizează totalitatea angajamentelor și obligațiilor unui beneficiar care pot fi controlate la momentul vizitei.

65 Regulamentul nr. 1975/2006 nu prevede însă modalitățile precise ale controalelor pe care statele membre sunt obligate să le efectueze în scopul de a verifica dacă sunt respectate criteriile de eligibilitate pentru măsurile de sprijin pentru dezvoltarea rurală.

66 Cu toate acestea, articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 precizează că acestea sunt efectuate în conformitate cu articolele 29, 30 și 32 din Regulamentul nr. 796/2004, dispoziții care se referă doar la controalele la fața locului în legătură cu cererile unice privind schemele de ajutoare „pe suprafață”.

67 Prin urmare, articolul 35 din Regulamentul nr. 796/2004, care vizează controalele la fața locului referitoare la măsurile „pe cap de animal”, nu își poate găsi aplicarea ca atare în cazul controalelor la fața locului pentru măsurile „pe suprafață”, cum sunt ICHN, aprecierea Tribunalului cu privire la acest aspect fiind astfel viciată de o eroare de drept.

68 Cu toate acestea, trebuie arătat că, în cazul în care motivarea unei hotărâri a Tribunalului relevă o încălcare a dreptului Uniunii, însă dispozitivul acesteia apare ca fiind întemeiat pentru alte motive de drept, recursul trebuie respins (Hotărârea din 10 decembrie 2002, Comisia/Camar și Tico, C-312/00 P, EU:C:2002:736, punctul 57, precum și Hotărârea din 26 martie 2009, SELEX Sistemi Integrati/Comisia, C-113/07 P, EU:C:2009:191, punctul 81).

69 Or, în speță, pentru a ajunge la concluzia potrivit căreia Republica Franceză avea obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului, Tribunalul a făcut trimitere și la articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006.

70 În această privință, este necesar a aminti că, chiar dacă reglementarea Uniunii privind acordarea ajutoarelor și a primelor nu obligă în mod expres statele membre să instituie măsuri de supraveghere și modalități de control specifice, nu este mai puțin adevărat că o astfel de obligație poate decurge, după caz, de o manieră implicită din faptul că, în temeiul reglementării în discuție, statelor membre le revine obligația de a organiza un sistem eficient de control și de supraveghere (a se vedea Hotărârea din 12 iunie 1990, Germania/Comisia, C-8/88, EU:C:1990:241, punctul 16, Hotărârea din 14 aprilie 2005, Spania/Comisia, C-468/02, nepublicată, EU:C:2005:221, punctul 35, și Hotărârea din 24 aprilie 2008, Belgia/Comisia, C-418/06 P, EU:C:2008:247, punctul 70).

71 Or, așa cum s-a arătat la punctele 63 și 64 din prezenta hotărâre, din articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 rezultă că statele membre sunt obligate să organizeze controale la fața locului pentru a verifica dacă condițiile de acordare a măsurilor de sprijin pentru dezvoltarea rurală prevăzute de reglementarea Uniunii și de reglementarea națională sunt respectate de beneficiarii acestor măsuri. Mai precis, articolul 14 alineatul (2) din acest regulament obligă statele membre să efectueze controale la fața locului care să vizeze totalitatea angajamentelor și a obligațiilor unui beneficiar, inclusiv cele care rezultă din dreptul național, care pot fi controlate la momentul vizitei.

72 În speță, programul hexagonal de dezvoltare rurală, astfel cum a fost aprobat de Comisie, prevedea, în ceea ce privește eligibilitatea pentru acordarea ICHN, un criteriu al încărcării exprimat în LU și care viza includerea densității animalelor prezente pe suprafețele furajere, în scopul de a preveni fenomenele de subpășunat sau de pășunat excesiv. Autoritățile franceze aveau, așadar, obligația de a determina, cu ocazia controalelor la fața locului, criteriul încărcării prin intermediul numărării animalelor prezente pe exploatație la momentul vizitei de inspecție, numărare care este de altfel prevăzută la punctul 7.2 din Circulara ICHN, în scopul de a verifica punctual dacă acest criteriu era respectat și, astfel, de a corobora datele care reieșeau din controalele administrative.

73 În consecință, autoritățile franceze erau obligate să procedeze la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului.

74 În concluzie, se impune a constata că celelalte argumente ale Republicii Franceze nu sunt de natură să repună în discuție hotărârea atacată și trebuie declarate inoperante. Această concluzie este valabilă și în privința argumentului potrivit căruia Republica Franceză apreciază că Tribunalul a denaturat argumentația sa atunci când a considerat că recurenta a susținut că articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006 nu impuneau obligația de a proceda la controale la fața locului, în timp ce ea considera că dispozițiile menționate nu impuneau obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia unor astfel de controale. Aceeași concluzie se impune și în privința argumentului potrivit căruia recurenta susține că nu a pretins, contrar celor constatate la punctul 62 din hotărârea atacată, că numărarea animalelor la fața locului ar fi devenit superfluă din cauza caracterului complet al controalelor administrative.

75 Din cele ce precedă rezultă că al doilea motiv trebuie înlăturat.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentele părților

76 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Republica Franceză susține că Tribunalul a săvârșit erori de drept atunci când a statuat, la punctele 73-76 din hotărârea atacată, că nu constituiau controale la fața locului în sensul Regulamentului nr. 1975/2006 controalele la fața locului deja efectuate în cadrul gestionării identificării bovine sau al primelor pentru bovine și al primelor pentru ovine.

77 În primul rând, recurenta susține că argumentul său invocat în fața Tribunalului, potrivit căruia controalele la fața locului, care au fost deja efectuate în cadrul gestionării identificării sau al primelor menționate, scuteau autoritățile franceze de obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului, se întemeiază pe Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO 2003, L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177) și pe Regulamentul (CE) nr. 1975/2006. Pe de o parte, articolul 26 al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 ar prevedea că statele membre pot să integreze unul sau mai multe elemente ale sistemului integrat de gestionare și control în cadrul propriilor proceduri de gestionare și de control, în vederea aplicării schemelor Uniunii sau a schemelor naționale, în scopul de a evita cumulul de controale sectoriale de același tip. Pe de altă parte, din articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 ar reieși că, în măsura în care este posibil, controalele la fața locului prevăzute la articolele 12, 20 și 27 din acest regulament, precum și alte controale prevăzute în reglementarea privind subvențiile agricole se efectuează în același timp.

78 Din acest aspect, Republica Franceză deduce că autoritățile franceze erau îndreptățite să controleze respectarea criteriului densității animalelor în legătură cu ajutoarele ICHN în același timp cu respectarea condițiilor de eligibilitate pentru acordarea primelor la bovine sau a dispozițiilor referitoare la identificarea bovină. Prin urmare, ea consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că controlul la fața locului prevăzut la articolul 12 și următoarele din Regulamentul nr. 1975/2006 și controlul la fața locului efectuat în scopul stabilirii bazei de date nu puteau fi realizate în același timp.

79 În al doilea rând, ea apreciază că Tribunalul a săvârșit o astfel de eroare și atunci când a considerat, la punctele 73 și 74 din hotărârea atacată, că, față de condițiile prevăzute la articolul 12 și următoarele din Regulamentul nr. 1975/2006, sistemul de control la fața locului cu privire la ajutoarele ICHN era autonom și independent față de sistemul de control la fața locului efectuat în cadrul identificării bovine și al primelor pentru bovine.

80 Republica Franceză nu contestă nicidecum că aceste articole, care reglementează controalele la fața locului cu privire la măsurile de ajutoare ICHN, constituie reguli specifice. Totuși, ea apreciază că, din considerentele (2) și (5) ale Regulamentului nr. 1975/2006 nu reiese că cele două tipuri de sisteme de controale la fața locului sunt independente unul față de celălalt. În opinia sa, aceste considerente prevăd că este necesar să se stabilească reguli specifice de gestionare și de control pentru a ține cont de caracteristicile specifice ale schemelor de sprijin prevăzute în axa 2. Or, conținutul și criteriile de eligibilitate ale acestor scheme ar fi definite de statele membre. În aceste condiții, Comisia nu ar putea să stabilească, în acest regulament, măsurile exacte de control pe care acestea ar trebui să le implementeze pentru verificarea condițiilor de eligibilitate pentru fiecare măsură de ajutor definită în axa 2.

81 În opinia Republicii Franceze, singurul obiectiv al considerentelor (2) și (5) menționate este acela de a arăta că regulile de gestionare și de control prevăzute în cadrul primului pilon al politicii agricole comune trebuie să facă obiectul unei adaptări, care nu poate fi interpretată ca impunând statelor membre obligația de a dubla măsurile de control deja efectuate în cadrul controlului îndeplinirii condițiilor de eligibilitate pentru o altă măsură de ajutor. Implementarea unor controale suplimentare nu ar fi necesară decât în cazul în care controalele deja efectuate sub incidența unei alte măsuri de ajutor nu ar fi suficiente pentru verificarea tuturor condițiilor de eligibilitate pentru măsura prevăzută în axa 2.

82 Republica Franceză consideră că controalele efectuate în cadrul identificării bovine și al primelor pentru bovine permit verificarea cotei de încărcare în ceea ce privește măsurile de ajutor ICHN. Referitor la ovine, măsurile de control suplimentare ar fi fost implementate, respectiv o numărare a animalelor cu ocazia controalelor la fața locului.

83 Comisia consideră că primul aspect al motivului este inadmisibil, articolul 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 și articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 fiind menționate pentru prima oară de Republica Franceză în stadiul recursului.

84 În plus, apreciază că Republica Franceză realizează o interpretare eronată a acestor dispoziții. Articolul 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 ar prevedea doar că statele se asigură că procedurile de gestionare și de control utilizate pentru schemele de ajutor enumerate în anexa V la acest regulament sunt compatibile cu sistemul integrat și că de aici ar decurge anumite consecințe. Din punctul său de vedere, articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, prin menționarea controalelor prevăzute în reglementarea Uniunii cu privire la subvențiile agricole, nu ar privi și controalele la fața locului efectuate pentru identificarea și înregistrarea bovinelor. Acesta ar prevedea că respectivele controale trebuie să se desfășoare în același timp, ceea ce nu s-ar aplica în speță.

85 Comisia contestă cel de al doilea aspect al motivului, considerând că Republica Franceză susține că măsurile de ajutor adoptate în cadrul dezvoltării rurale nu ar fi supuse obligației de a respecta dispozițiile specifice ale dreptului Uniunii, cu motivarea că propriile criterii de eligibilitate ar aparține domeniului rezervat statelor membre. Aceasta arată că modalitățile de control la fața locului efectuate în speță nu ar îndeplini cerințele din Regulamentul nr. 1975/2006. În plus, o parte dintre argumentele invocate ar constitui un motiv nou.

Aprecierea Curții

86 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Republica Franceză contestă motivarea Tribunalului care figurează la punctele 73-76 din hotărârea atacată, prin care acesta a considerat că existența controalelor la fața locului efectuate în scopul stabilirii de baze de date, în special în cadrul gestionării identificării bovine sau în cazul primelor pentru bovine, nu scuteau autoritățile franceze de efectuarea de noi controale. În opinia sa, regulile în materie de gestionare și de control prevăzute de Regulamentul nr. 1975/2006 constituie măsuri specifice în aceste domenii, iar verificările desfășurate pentru stabilirea bazelor de date nu constituiau astfel de controale, deoarece acestea erau destinate nu „evaluării condițiilor speciale ale măsurilor de sprijin pentru dezvoltarea rurală”, ci controlării ansamblului animalelor dintr-o exploatație pentru care identificarea bovină este prevăzută de Regulamentul nr. 1760/2000.

87 În prealabil, este necesar să se constate că, deși Republica Franceză menționează primele pentru ovine în cuprinsul celui de al treilea motiv, Tribunalul, la punctul 74 din hotărârea atacată, a făcut vorbire despre controalele la fața locului efectuate în cadrul gestionării primelor pentru bovine, pe care de altfel le vizează recursul în argumentația care vine în susținerea acestui motiv. Prin urmare, acest motiv, în măsura în care vizează primele pentru ovine, trebuie declarat inadmisibil pentru lipsă de precizie.

88 În această situație, alături de Comisie, se impune a constata că, prin intermediul primului aspect al acestui motiv, Republica Franceză se referă pentru prima dată, în stadiul recursului, la articolul 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, pentru a susține că controalele la fața locului deja efectuate în cadrul gestionării identificării bovine sau al primelor pentru bovine scutesc autoritățile franceze de obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului prevăzute de acest ultim regulament.

89 Cu toate acestea, trebuie arătat că, în acțiunea sa în anulare, Republica Franceză a susținut că controalele la fața locului deja efectuate în scopul stabilirii bazei de date în vederea gestionării identificării bovine sau a primelor pentru bovine scuteau autoritățile franceze de obligația de a proceda la controale la fața locului în temeiul articolului 12 și următoarelor din Regulamentul nr. 1975/2006.

90 Astfel, invocând, în stadiul recursului, aplicabilitatea în speță a articolului 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 și a articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, Republica Franceză precizează temeiurile juridice susceptibile a fundamenta argumentația pe care aceasta a prezentat-o în primă instanță.

91 Or, într-un litigiu care opune părțile, ca în speță, cu privire la interpretarea și la aplicarea dispozițiilor dreptului Uniunii, incumbă instanței Uniunii sarcina să aplice regulile de drept pertinente pentru soluționarea litigiului, în primă instanță, faptelor care îi sunt prezentate de părți, iar în stadiul recursului, motivelor prin care Tribunalul a răspuns argumentației care i-a fost prezentată.

92 Întrucât recursul contestă aprecierea la care a ajuns Tribunalul la punctele 73-76 din hotărârea atacată, argumentul întemeiat pe încălcarea de către Comisie a articolului 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003 și a articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 nu poate fi considerat ca fiind nou și trebuie analizat pe fond.

93 În această privință, trebuie arătat că, din cauza caracterului foarte general al obligațiilor impuse statelor membre la articolul 26 primul paragraf din Regulamentul nr. 1782/2003, această dispoziție este lipsită de orice pertinență pentru a determina dacă controalele la fața locului deja efectuate în temeiul

gestionării identificării bovine sau al primelor pentru bovine scuteau autoritățile franceze de obligația de a proceda la numărarea animalelor cu ocazia controalelor la fața locului prevăzute la articolele 10 și 14 din Regulamentul nr. 1975/2006.

94 În schimb, articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 prevede în mod expres că, în măsura în care este posibil, controalele la fața locului, prevăzute la articolele 12, 20 și 27 din acest regulament, și alte controale prevăzute de reglementarea Uniunii cu privire la subvențiile agricole se vor efectua în același timp.

95 Este cert că controalele la fața locului care trebuie efectuate sub incidența ICHN intră în sfera articolului 12 din Regulamentul nr. 1975/2006.

96 În consecință, articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006 permite statelor membre, în principiu, să organizeze controale la fața locului în temeiul măsurilor privind utilizarea durabilă a terenurilor agricole, prevăzute la articolul 36 litera (a) din Regulamentul nr. 1698/2005, cum sunt ICHN, în același timp cu alte controale prevăzute de reglementarea Uniunii privind subvențiile agricole.

97 Rezultă că, întrucât a considerat, la punctul 74 din hotărârea atacată, că sistemul de controale la fața locului care trebuie efectuate în temeiul articolului 12 și următoarelor din Regulamentul nr. 1975/2006 era autonom și independent în raport cu controalele efectuate în cadrul gestionării identificării bovine sau al primelor pentru bovine, fără a fi determinat, pe de o parte, dacă aceste ultime controale constituiau controale prevăzute în reglementarea Uniunii privind subvențiile agricole, în sensul articolului 5 alineatul (2) din respectivul regulament și, pe de altă parte, dacă acestea puteau fi efectuate în același timp cu controalele prevăzute la articolul 12 și următoarele din acest regulament, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

98 În consecință, fără a fi nevoie să se examineze celălalt aspect al celui de al treilea motiv, primul aspect al acestui motiv trebuie admis și, prin urmare, hotărârea atacată trebuie anulată.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

99 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care Curtea anulează decizia Tribunalului, aceasta poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.

100 Această situație nu se regăsește în prezenta cauză.

101 Într-adevăr, răspunsul care trebuie dat la chestiunea dacă controalele efectuate în cadrul gestionării identificării bovine sau al primelor pentru bovine constituie controale prevăzute de reglementarea Uniunii privind subvențiile agricole, în sensul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1975/2006, ar putea determina, eventual, necesitatea ca Tribunalul să examineze din nou al doilea aspect al celui de al treilea motiv al acțiunii în anulare, în timp ce motivarea hotărârii atacate referitoare la acest al doilea aspect nu a fost contestată în cadrul prezentului recurs.

102 În consecință, se impune trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului urmând ca cererile privind cheltuielile de judecată să fie soluționate odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 30 aprilie 2015, Franța/Comisia (T-259/13, nepublicată, EU:T:2015:250).

2) Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.

3) Cererile privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.

Semnături